

HISTORIAN TAITAJA

– uusi sarja yläkoulun historiaan!

Historian opetuksen tavoitteet

	Historian taitaja 7 ja 8
Merkitys, arvot ja asenteet T1 vahvistaa oppilaan kiinnostusta historiasta tiedonalana ja identiteettiä rakentavana oppiaineena	Oppimateriaalin sisältöjen valinnassa on huomioitu niiden merkityksellisyys oppilaalle. Sisällöissä on suosittu yläkouluikäisen oppilaan maailmaan ja kokemuspiiriin sisältyviä asioita. Oppimateriaali tukee oppilaan identiteetin kehittymistä niin oman lähiyhteisönsä jäsenenä kuin maailmankansalaisena.
Tiedon hankkiminen menneisyydestä T2 aktivoida oppilasta hankkimaan historiallista tietoa erilaisista ikätasolle sopivista lähteistä sekä arvioimaan niiden luotettavuutta Historiallisen tiedon käyttäminen T10 harjaannuttaa oppilasta käyttämään erilaisia lähteitä, vertailemaan niitä ja muodostamaan oman perustellun tulkintansa niiden pohjalta	Oppimateriaalissa on monia elementtejä, jotka harjoittavat oppilasta tiedon etsimiseen, käsittelemiseen ja tulkintaan. Mistä tieto tulee -sivut ovat lähdeharjoituksia, joissa perehdytään aina johonkin historiallisen tiedon lähteeseen. Ota selvää -tehtävät ovat pienempiä tiedonhankintatehtäviä, joissa tiedon lähteet täytyy löytää itse oppimateriaalin ulkopuolelta. Oppimateriaalin kuvat ja vuorovaikutteiset kuvatekstit antavat mahdollisuuden monipuoliseen keskusteluun luokassa. Oppimateriaalin avulla on myös mahdollista pohtia ihmisen toiminnan ristiriitaisuuksia ja tietolähteiden luotettavuutta.
Merkitys, arvot ja asenteet T3 auttaa oppilasta ymmärtämään, että historiallista tietoa voidaan tulkita eri tavoin Historiallisen tiedon käyttäminen T8 kannustaa oppilasta tulkintojen tekemiseen T10 ohjata oppilasta selittämään, miksi historiallista tietoa voidaan tulkita ja	Oppimateriaalin elementeillä on selkeä tehtävänjako. Leipätekstin sisältö on selkeä ja siinä esitetyt yksityiskohdat on harkittu huolellisesti. Kuvat, diagrammit, lähdeharjoitukset ja muut elementit sisältävät tulkinnallisempaa ainesta, joka nostaa esille historiallisen tiedon eri tulkinnan mahdollisuudet ja myös historian ristiriitaisuuden.

käyttää eri tavoin eri tilanteissa ja arvioimaan kriittisesti tulkintojen luotettavuutta	
Historian ilmiöiden ymmärtäminen T4 vahvistaa oppilaan kykyä ymmärtää historiallista aikaa ja siihen liittyviä käsitteitä	Oppimateriaali etenee pääosin kronologisesti aikakäsityksen muodostumisen tukemiseksi. Jaksojen avausaukeamilla on aikajana, johon on liitetty jaksoon liittyviä keskeisiä tapahtumia.
Historian ilmiöiden ymmärtäminen T5 ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisen toimintaan ja päätöksentekoon vaikuttaneita tekijöitä erilaisissa historiallisissa tilanteissa Historiallisen tiedon käyttäminen T9 ohjata oppilasta selittämään ihmisen toiminnan tarkoituksia	Oppimateriaali sisältää runsaasti virikkeitä historian toimijoiden tilanteisiin samaistumiseen. Jaksojen avausaukeamilla oppilas liitetään johonkin luvun käsittelemän aikakauden ilmiöön. Vuorovaikutteiset kuvatekstit ohjaavat ymmärtämään historian toimijoiden motiiveja. Myös monipuoliset tehtävät tukevat tätä tavoitetta.
Historian ilmiöiden ymmärtäminen T6 auttaa oppilasta arvioimaan erilaisia syitä historiallisille tapahtumille ja ilmiöille	Oppimateriaali antaa perustiedon käsiteltävistä historian aikakausista ja tapahtumista. Materiaali toimii myös vuorovaikutteisesti niin, että se kysyy oppilaalta ja ohjaa oppilasta etsimään tietoa ja vastaamaan kysymyksiin.
Historian ilmiöiden ymmärtäminen T7 ohjata oppilasta analysoimaan historiallista muutosta ja jatkuvuutta	Oppimateriaali etenee pääosin kronologisesti. Näin historiallinen kehitys on helposti havaittavissa. Kaikista teemoista on nostettu esille yhteyksiä nykypäivään, mikä tekee muutoksen näkyvämmäksi ja oppilaalle helpommin havaittavaksi.
Historiallisen tiedon käyttäminen T12 ohjata oppilasta arvioimaan tulevaisuuden vaihtoehtoja historiatietämyksensä avulla	Oppimateriaalin aihepiireistä on nostettu esille yhteyksiä ja vaikutuksia nykypäivään. Näin opitaan arvioimaan historiallista muutosta ja nykypäivänä vaikuttavien ilmiöiden mahdollisia kehityssuuntia tulevaisuudessa.

Historian keskeiset sisältöalueet

	Historian taitaja 7
Keskeisissä sisältöalueissa kiinnitetään huomio oman perheen, paikkakunnan ja lähialueen historiaan soveltuvissa kohdissa.	Johdantoluku: Historian taitaja tulkitsee menneisyyttä 6 Sääty-yhteiskunnassa jokaisella on oma paikkansa 7 Maaseudulla on monenlaista väkeä 8 Porvarit asuvat kaupungeissa 10 Kansa sivistyy 14 Uudistuva Suomen suuriruhtinaskunta
S1 Teollisuusyhteiskunnan synty ja kehitys Perehdytään ilmiöön, joka on muuttanut ihmisen elämää, ihmisen ja luonnon suhdetta sekä maailmaa.	11 Teollistuminen alkaa Englannista 12 Teollistuminen muuttaa ihmisten elämää 14 Uudistuva Suomen suuriruhtinaskunta 17 Yhdysvalloista alkaa kehittyä maailman rikkain valtio 20 Japani avautuu ja uudistuu 25 Kaunis aika ennen suurta sotaa
S2 Ihmiset muuttavat maailmaa Tutustutaan yhteiskunnallisiin aatteisiin, niiden merkitykseen ja seurauksiin.	1 Ranskan vallankumous päättää yksinvaltioiden aikakauden 4 Napoleonin tappio – vanhoillisten voitto 5 Uudet aatteet yhdistävät ja hajottavat 13 Työväki alkaa vaatia parempia työoloja 15 Pohjois-Amerikkaan syntyy Yhdysvallat 16 Yhdysvaltojen sisällissota lopettaa orjuuden 18 Eurooppalaiset imperialistit jakavat Afrikan 19 Kiinalaiset joutuvat alistumaan 20 Japani avautuu ja uudistuu 21 Venäjää yritetään uudistaa ja yhtenäistää 25 Kaunis aika ennen suurta sotaa 27 Vallankumouksien Venäjä irtautuu sodasta
S2 Ihmiset muuttavat maailmaa Tutustutaan siihen, miten ihmiset ovat pystyneet vaikuttamaan omana aikanaan.	6 Sääty-yhteiskunnassa jokaisella on oma paikkansa 7 Maaseudulla on monenlaista väkeä 8 Porvarit asuvat kaupungeissa 16 Yhdysvaltojen sisällissota lopettaa orjuuden 23 Yleinen äänioikeus naisille ja miehille vuonna 1906 26 Kytevät erimielisyydet räjähtävät maailmansodaksi
S3 Suomea luodaan, rakennetaan ja	2 Napoleon ja Suomen sota

puolustetaan Perehdytään kulttuurin merkitykseen identiteetin rakentamisessa autonomian ajalla.	3 Suomi saa itse päättää asioistaan 9 Ajatus Suomen kansasta syntyy 10 Kansa sivistyy 14 Uudistuva Suomen suuriruhtinaskunta 21 Venäjää yritetään uudistaa ja yhtenäistää 22 Sortokausi uhkaa Suomen autonomiaa 23 Yleinen äänioikeus naisille ja miehille vuonna 1906 24 Toinen sortokausi
S3 Suomea luodaan, rakennetaan ja puolustetaan Perehdytään itsenäisen Suomen alkutaipaleeseen.	28 Suomi itsenäistyy 6.12.1917
S4 Suurten sotien aika Perehdytään maailmansotiin ja sodista selviytymiseen erityisesti tavallisten ihmisten ja ihmisoikeuskysymysten näkökulmasta.	26 Kytevät erimielisyydet räjähtävät maailmansodaksi 27 Vallankumouksien Venäjä irtautuu sodasta 29 Suurta sotaa on vaikea lopettaa

Historian keskeiset sisältöalueet

	Historian taitaja 8
Keskeisissä sisältöalueissa kiinnitetään huomio oman perheen, paikkakunnan ja lähialueen historiaan soveltuvissa kohdissa.	1 Suomen sisällissota 4 Itsenäisen Suomen ensimmäiset vuosikymmenet 6 Demokratia on uhattuna Euroopassa 12 Suomi toisessa maailmansodassa 13 Elämää sota-ajan Suomessa 14 Itsenäisyyden raskas hinta 18 Suomi tasapainoilee idän ja lännen välissä 19 Hyvinvointi kasvaa Suomessa 24 Suomi osana eurooppalaista yhteisöä 28 Talous vaikuttaa maailmanlaajuisesti 29 Terrorismi pyrkii uhkaamaan demokratiaa 30 Tekniikan ja tieteen kehitys muokkaa maailmaa
S1 Teollisuusyhteiskunnan synty ja kehitys Perehdytään ilmiöön, joka on muuttanut ihmisen elämää, ihmisen ja luonnon suhdetta sekä maailmaa.	3 Vaurautta ja puutetta Yhdysvalloissa 4 Itsenäisen Suomen ensimmäiset vuosikymmenet 19 Hyvinvointi kasvaa Suomessa 20 Nuorten elämää lännessä ja idässä 23 Euroopan maat tiivistävät yhteistyötään

	24 Suomi osana eurooppalaista yhteisöä 25 Kiina – Aasian kommunistinen jättiläinen 26 Aasia ja Lähi-itä kehittyvät hitaasti 27 Afrikka ja Latinalainen Amerikka suurvaltojen varjossa 28 Talous vaikuttaa maailmanlaajuisesti
S2 Ihmiset muuttavat maailmaa Tutustutaan yhteiskunnallisiin aatteisiin, niiden merkitykseen ja seurauksiin sekä siihen, miten ihmiset ovat pystyneet vaikuttamaan omana aikanaan.	2 Muutoksia suuren sodan jälkeen 5 Stalinista tulee Leninin seuraaja Neuvostoliitossa 6 Demokratia uhattuna Euroopassa 7 Hitlerin kolmas valtakunta 15 Eurooppa jakautuu sodan seurauksena 16 Yhdysvallat ja Neuvostoliitto – erilaiset jättiläiset 18 Suomi tasapainoilee idän ja lännen välissä 19 Hyvinvointi kasvaa Suomessa 21 Neuvostoliitosta Venäjäksi 22 Sosialismin romahdus muuttaa Eurooppaa 23 Euroopan maat tiivistävät yhteistyötään 29 Terrorismi pyrkii uhkaamaan demokratiaa 30 Tekniikan ja tieteen kehitys muokkaa maailmaa
S3 Suomea luodaan, rakennetaan ja puolustetaan Perehdytään kulttuurin merkitykseen identiteetin rakentamisessa autonomian ajalla ja itsenäisen Suomen alkutaipaleeseen.	1 Suomen sisällissota 4 Itsenäisen Suomen ensimmäiset vuosikymmenet 12 Suomi toisessa maailmansodassa 13 Elämää sota-ajan Suomessa 14 Itsenäisyyden raskas hinta 18 Suomi tasapainoilee idän ja lännen välissä
S4 Suurten sotien aika Perehdytään maailmansotiin, kylmään sotaan ja sodista selviytymiseen erityisesti tavallisten ihmisten ja ihmisoikeuskysymysten näkökulmasta. Paneudutaan ihmisoikeusrikoksiin kuten holokaustiin ja muihin kansanvainoihin sekä ihmisoikeuksien edistämiseen.	Johdantoluku: Maailma muuttui ensimmäisen maailmansodan seurauksena 2 Muutoksia suuren sodan jälkeen 9 Natsi-Saksan voittoiset vuodet 10 Liittoutuneet nujertavat akselivaltiot 11 Toisen maailmansodan päättyminen 12 Suomi toisessa maailmansodassa 13 Elämää sota-ajan Suomessa 14 Itsenäisyyden raskas hinta 15 Eurooppa jakautuu sodan seurauksena
S5 Hyvinvointiyhteiskunnan rakentaminen Tarkastellaan arkielämän historiaa ja tämän päivän juuria. Kehityksen yksilölle tuomien saavutusten ohella perehdytään	4 Itsenäisen Suomen ensimmäiset vuosikymmenet 19 Hyvinvointi kasvaa Suomessa 20 Nuorten elämää lännessä ja idässä 24 Suomi osana eurooppalaista yhteisöä

elinkeinorakenteen muutokseen ja palveluammattien yleistymiseen sekä kaupungistumiseen.	28 Talous vaikuttaa maailmanlaajuisesti 29 Terrorismi pyrkii uhkaamaan demokratiaa 30 Tekniikan ja tieteen kehitys muokkaa maailmaa
S6 Nykyisen maailmanpolitiikan juuret Syvennyttään kehittyneiden ja kehittyvien maiden yhteiseen historiaan sekä uudenlaisten poliittisten jännitteiden syntyyn ja ratkaisuihin maailmassa.	15 Eurooppa jakautuu sodan seurauksena 16 Yhdysvallat ja Neuvostoliitto – erilaiset jättiläiset 17 Kylmän sodan polttopisteet 18 Suomi tasapainoilee idän ja lännen välissä 21 Neuvostoliitosta Venäjäksi 22 Sosialismin romahdus muuttaa Eurooppaa 23 Euroopan maat tiivistävät yhteistyötään 25 Kiina – Aasian kommunistinen jättiläinen 26 Aasia ja Lähi-itä kehittyvät hitaasti 27 Afrikka ja Latinalainen Amerikka suurvaltojen varjossa 28 Talous vaikuttaa maailmanlaajuisesti